

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

**Ekonomická efektivnost podniku a možnosti dalšího
rozvoje**

Jan Pacner

© 2014 ČZU v Praze

Souhrn

Tato diplomová práce se zaměřuje na ekonomickou efektivnost podniku a možnosti jejího rozvoje. Analyzuje ekonomickou efektivnost společnosti BETA, a.s. První část práce sumarizuje teoretická data, která jsou použita v praktické části. Druhá část práce obsahuje metody, kterými se hodnotí výkonnost podniku. Po představení společnosti následují horizontální a vertikální analýzy účetních výkazů, analýzy poměrových ukazatelů, bankrotní a bonitní modely, sledování nákladů a SWOT analýza.

Dle výsledků vzešlých z analýz je možné identifikovat chyby, které vznikly v minulých letech. Na jejich základě jsou doporučena určitá východiska, která mohou zvýšit efektivnost hospodaření společnosti v budoucnosti.

Klíčová slova: finanční analýza, ekonomická efektivnost, akciová společnost, horizontální analýza, vertikální analýza, analýza poměrových ukazatelů, bankrotní a bonitní modely, SWOT analýza, náklady

Podnik se chová stejně jako živý organismus. Je řízen mozkiem, který v podniku představuje management. Tento mozek se snaží ovládat podnik tak, aby se postupně vyvíjel a byl zdravý. Ke stejnému účelu slouží také zaměstnanci, kteří vykonávají pro společnost životně důležité procesy, které jim management určil. Společnost se může zdravě vyvíjet jen pokud management a zaměstnanci společně pracují na dosažení stanovených cílů společnosti.

K určení zdraví podniku slouží nástroje ekonomické a finanční analýzy, které na základě účetních výkazů společnosti hodnotí stav podniku. Horizontální analýza porovnává hospodaření společnosti v čase a nabízí možnost porovnání jednotlivých let mezi sebou. Vertikální analýza hodnotí daný ukazatel v jednom časovém období procentuálně. Ukazuje jeho procentuální zastoupení v celkovém ukazateli. Analýzou poměrových ukazatelů lze získat vyčíslení rentability, aktivity, zadluženosti a likvidity. Bankrotní modely orientačně predikují ohrožení společnosti. Mezi tyto modely patří Index IN 95, nebo Altmanova formule bankrotu (Z score). Bonitní modely jsou ex-post analýzy, které retrospektivně vyhodnocují příčiny současného stavu společnosti. Mezi tyto modely se řadí Kralickův rychlý test, nebo IN indexy – vyjma Indexu IN 95, který je bankrotní.

Dle výsledků vzešlých z analýz je možné identifikovat chyby, které vznikly v minulých letech. Na jejich základě lze doporučit určitá východiska, která mohou zvýšit efektivnost hospodaření společnosti v budoucnosti.

V teoretické části je sumarizován nastudovaný odborný text, zabývající se problematikou ekonomické efektivnosti.

V praktické části jsou aplikovány prvky finanční analýzy na podnik BETA, a. s.. Jméno společnosti je fiktivní, kvůli ochraně citlivých dat. Data jsou čerpána z účetních výkazů společnosti. Analýzy vycházejí ze 6ti letého sledovaného období 2008 – 2013. V ukazatelích, které potřebují k výpočtu zisk je použit provozní výsledek hospodaření. Práce je pro vyšší přehlednost doplněna grafy, které graficky popisují dosažené výsledky.

První část praktické práce charakterizuje akciovou společnost. V této části jsou uvedeny informace o historii působnosti společnosti, jejich obchodních aktivitách a zaměstnancích.

Druhá část praktické práce zahrnuje horizontální analýzu, která porovnává hospodaření společnosti v čase a nabízí možnost porovnání jednotlivých let mezi sebou. V diplomové práci je porovnáváno období 2008 – 2013. Vertikální analýza hodnotí daný ukazatel v jednom časovém období procentuálně. Ukazuje jeho procentuální zastoupení v celkovém ukazateli sledovaného období. Analýza poměrových ukazatelů zahrnuje ukazatele rentability, ukazatele aktivity, ukazatele zadluženosti a ukazatele likvidity. Bankrotní modely orientačně predikují ohrožení společnosti. V práci je použit Index IN 95. Pro výpočet Indexu IN 95 je za potřebí znát závazky po době splatnosti. Ty nejsou z účetních úkazů zřejmé, tak byli určeny, jako 3% ze závazků z obchodních vztahů. Bonitní modely jsou ex-post analýzy, které retrospektivně vyhodnocují příčiny současného stavu společnosti. V práci je obsažen Kralickův richly test, který je zpracován ve dvou variantách. Jedna varianta obsahuje účetní data společnosti a druhá varianta je snížena o odpis nehmotného majetku tzv. Ocenitelných práv. Dále jsou v práci použity IN indexy – IN 99, IN 01, IN 05. Následně jsou sledovány náklady z obchodních činností společnosti. Konkrétně je sledován vývoj nákladových položek za prodej zboží, výrobků a za provozování služeb. SWOT analýza zhodnocuje slabé a silné stránky společnosti, určí příležitosti a ohrožení podniku BETA, a. s.

Cílem této diplomové práce, je zhodnocení ekonomické efektivity akciové společnosti BETA, a. s. na základě výsledků finanční analýzy. Po vyhodnocení efektivity hospodaření společnosti budou následovat doporučení, která by měla zvýšit podnikem vytvářenou hodnotu.

Dle provedené finanční analýzy se společnost nedá hodnotit jinak než jako velmi dobrá s velice dobrým příslibem do budoucích obchodních aktivit. Zpracovávané sledované období, rok 2008 – 2013, bylo pro společnost velmi složité, protože koncem roku 2008 světové trhy postihla ekonomická krize. Tato krize postihla téměř všechny trhy a zemědělský a strojně-technologický nebyl výjimkou.

Doporučení pro společnost BETA, a. s. je jednoznačná investice vzhledem k volným finančním prostředkům. Když si společnost zařídí u banky úvěr, tak společně s vlastními volnými finančními prostředky je schopna investice. Společnost může investovat do následujících aktivit společnosti:

- Společnost by měla usilovat o možnost distribuovat stroje největší a nejrozšířenější značky, prodávající bramborovou technologii GRIMME. Tato značka je zastupována U+M Servis s. r. o..
- Společnost by měla diverzifikovat svou činnost vzhledem k poklesu pěstebních ploch brambor v České republice. Najmout obchodní zástupce a začít distribuovat stroje na obilniny, nebo řepku. Řepka je v současnosti nejvýnosnější rostlina a je o ni u zemědělců značný zájem. Bohužel s pěstováním řepky vznikají škodlivé vlivy, které mají neblahý dopad na divokou zvěř, ptactvo nebo hospodářská zvířata.
- Vzhledem k vlivu sezónnosti podnikatelského charakteru společnosti BETA, a. s. se nabízí rozšíření nástrojařské haly, která slouží k obrábění materiálů. Nabízí se tak možnost rozšíření podnikového portfolia o výrobu součástí, nebo náhradních dílů pro obchodní subjekty. Vzhledem k tomu, že společnost již má halu vhodnou pro tuto výrobu, investice by pak zahrnovala nákup několika CNC strojů a najmutí technika schopného tyto stroje programovat.